

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. veebruar 2024
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0032 (NLE)

6001/1/24
REV 1

UK 6
UD 17
POLCOM 37
AGRI 64
FOOD 11
VETER 5

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 57 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitees seoses ühiskomitee 24. märtsi 2023. aasta otsuse nr 1/2023 (milles sätestatakse Windsori raamistikku käsitlev kord) muutmisega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 57 final.

Lisatud: COM(2024) 57 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.1.2024
COM(2024) 57 final

2024/0032 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitees seoses ühiskomitee 24. märtsi 2023. aasta otsuse nr 1/2023 (milles sätestatakse Windsori raamistikku käsitlev kord) muutmisega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga (edaspidi „väljaastumisleping“) loodud ühiskomitees seoses Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitee 24. märtsi 2023. aasta otsuse nr 1/2023 (millega kehtestatakse Windsori raamistikuga seotud kord)¹ (edaspidi „otsus nr 1/2023“) muutmist käsitleva ühiskomitee otsuse kavandatava vastuvõtmisega. Windsori raamistik² on väljaastumislepingu lahutamatu osa.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping ning Windsori raamistik

Väljaastumislepingus on sätestatud kord, mille alusel astub Ühendkuningriik korralduselt välja liidust ja Euratomist. Väljaastumisleping jõustus 1. veebruaril 2020. 27. veebruaril 2023 jõudsid Euroopa Komisjon ja Ühendkuningriigi valitsus Windsori raamistiku suhtes põhimõttelisele poliitilisele kokkuleppele. Väljaastumislepinguga loodud ühiskomitee 24. märtsil 2023. aastal Londonis toimunud koosolekul võeti vastu Windsori raamistikuga seotud uus kord, sealhulgas otsus nr 1/2023, ning pooled leppisid kokku tihedas ja usaldusväärses koostöös, et rakendada kõiki Windsori raamistiku elemente.

2.2. Ühiskomitee

Väljaastumislepingu artikli 164 lõikega 1 loodud ühiskomitee koosneb liidu ja Ühendkuningriigi esindajatest. Seda juhivad ühiselt liit ja Ühendkuningriik. Ühiskomitee töökord on sätestatud väljaastumislepingu VIII lisas. Ühiskomitee tuleb kokku vähemalt üks kord aastas või liidu või Ühendkuningriigi taotlusel. Ühiskomitee määrab oma koosolekute ajakava ja päevakorra kindlaks vastastikusel kokkuleppel.

Ühiskomitee ülesanded on sätestatud väljaastumislepingu artiklis 164 ja need on põhiliselt järgmised:

- järelevalve väljaastumislepingu rakendamise ja kohaldamise üle kas otseselt või talle alluvate erikomiteede töö kaudu;
- otsuste ja soovitude vastuvõtmine, sealhulgas lepingu muutmine lepingus sätestatud juhtudel;

¹ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitee 24. märtsi 2023. aasta otsus nr 1/2023, milles sätestatakse Windsori raamistikku käsitlev kord (ELT L 102, 17.4.2023, lk 61–83).

² Liidu ja Ühendkuningriigi poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga asutatud ühiskomitees tehtud ühisdeklaratsioon nr 1/2023, 24. märts 2023 (ELT L 102, 17.4.2023, lk 87).

- lepingu tõlgendamise ja kohaldamisega seoses tekkida võivate probleemide ennetamine ja vaidluste lahendamine.

2.3. Ühiskomitee kavandatav akt

Järgmisel koosolekul on ühiskomiteel kavas vastu võtta otsus, millega muudetakse otsust nr 1/2023 (edaspidi „kavandatav akt“), vastavalt väljaastumislepingu artikli 164 lõike 4 punktile e ja Windsori raamistiku artikli 5 lõikele 2.

Kavandatava akti eesmärk on lubada Põhja-Iirimaa ettevõtjatel importida otseveoga kolmandatest riikidest pärit tooteid, mille suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigis tariifikvoote, tingimusel et nende toodete puhul ei ole ohtu, et need siseneksid liidu siseturule.

Kavandatav akt muutub lepinguosaliste jaoks siduvaks vastavalt väljaastumislepingu artikli 166 lõikele 2. Vastavalt ühiskomitee ja erikomiteede töökorra 9. reeglile märgitakse ühiskomitee vastu võetud otsustes nende jõustumise kuupäev.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Ühendkuningriik astus 1. veebruaril 2020 liidust välja. Windsori raamistikku kohaldatakse alates üleminekuperioodi lõpust, st alates 1. jaanuarist 2021. Windsori raamistiku alusel liidu ja Ühendkuningriigi vahel sõlmitud kahepoolsetest kokkulepetest ei tulene õigusi ega kohustusi kolmandatele riikidele.

Sellest tulenevalt ei saa mis tahes impordi vastavalt liidu imporditariifikvootidele või muudele impordikvootidele, mida kohaldatakse kolmandast riigist pärit ja Põhja-Iirimaaale toodud kaupade suhtes, arvestada selle kolmanda riigi õiguste hulka liidu suhtes.

Eespool esitatud kaalutluste põhjal võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 16. detsembril 2020 vastu määruse (EL) 2020/2170, mis käsitleb liidu tariifikvootide ja muude impordikvootide kohaldamist³. Kõnealuse määruse artiklis 1 on sätestatud, et väljastpoolt liitu imporditud kauba suhtes võib kohaldada liidu imporditariifikvootidele või muudele imporditariifikvootidele vastavat kohtlemist üksnes juhul, kui kõnealune kaup lubatakse vabasse ringlusesse liidu tolliterritooriumil.

Lisaks ei võimalda 1. jaanuarist 2021 kuni 24. märtsini 2023 kehtinud ühiskomitee otsuse nr 4/2020⁴ (edaspidi „otsus nr 4/2020“) ja otsuse nr 1/2023 sätteid, täpsemalt otsuse nr 4/2020 artikli 3 lõike 1 punkt b ja otsuse nr 1/2023 artikli 7 lõike 1 punkt b, Põhja-Iirimaa ettevõtjatel Ühendkuningriigi tariifikvootide alusel otse kolmandatest riikidest kaupu importida nii, et nad maksaksid kohaldatavat kvoodisisest tariifimäära. Kuna selliste toodete puhul, mille suhtes kohaldatakse liidu või Ühendkuningriigi imporditariifikvoote, on kvoodivälised tariifimäärad üldiselt väga kõrged, on Põhja-Iirimaa ettevõtjad ebasoodsas olukorras, mis puudutab kolmandatest riikidest selliste toodete importimist, mille suhtes kohaldatakse liidu või Ühendkuningriigi tariifikvoote.

³ ELT L 432, 21.12.2020, lk 1.

⁴ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust Ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitee 17. detsembri 2020. aasta otsus nr 4/2020 sellise kauba kindlaksmääramise kohta, mille puhul puudub oht, et kaup liigub edaspidi liitu (ELT L 443, 30.12.2020, lk 6–12).

Ühendkuningriik on näidanud, et teatavaid kolmandatest riikidest pärit põllumajanduslikke toiduaineid, eeskätt lihatooteid, on vaja lubada Põhja-Irimaal vabasse ringlusse kohalikuks tarbimiseks ja töötlemiseks. Ühendkuningriik on esitanud ka tõendid selle kohta, et selliseid tooteid on viidud Ühendkuningriigi teistest osadest Põhja-Irimaale ja vastupidi, ning on väljendanud soovi, et Põhja-Iirimaa ettevõtjatel lubataks kasutada nende kaupade suhtes kohaldatavaid Ühendkuningriigi tariifikvoote, et importida neid otse kolmandatest riikidest Põhja-Irimaale, tingimusel et kaup ei liigu liidu siseturule.

Seepärast on asjakohane muuta otsust nr 1/2023 ja näha ette spetsiaalne kaubakategooria sellise kauba jaoks, mille puhul ei ole liitu sisenemise ohtu, kusjuures see kategooria hõlmaks kolmandatest riikidest pärit kaupu, mis imporditakse otse Põhja-Irimaale ja mille suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigi imporditariifikvoote. Selleks tuleks muuta otsuse nr 1/2023 artiklit 6 ja näha ette spetsiaalne kategooria, kuhu kuuluvad nimetatud otsuse uues lisas loetletud kaubad, mida on töödeldud mittekaubanduslikul eesmärgil müügiks ja lõpptarbimiseks Ühendkuningriigis. Peale selle tuleks muuta kõnealuse otsuse artiklit 7, et sätestada eritingimused, mis peavad olema täidetud asjaomases uues lisas loetletud kauba puhul, mida on töödeldud mittekaubanduslikul eesmärgil otsuse nr 1/2023 artikli 6 alusel, et saaks järeldada, et selle kauba puhul ei ole liitu liikumise ohtu. Need tingimused on järgmised:

- (a) asjaomased kaubad peab importima ettevõtja, kes on saanud selleks loa kooskõlas otsuse nr 1/2023 artiklitega 9–11 (mida muudetakse vastavalt);
- (b) nii kvoodisisesed kui ka kvoodivälised tollimaksumäärad, mis on kindlaks määratud liidu ja Ühendkuningriigi kohaldatavate õigusnormide alusel, esitatakse otsuse nr 1/2023 asjaomases lisas;
- (c) ettevõtja peab taotlema juurdepääsu Ühendkuningriigi asjaomasele tariifikvoodile ning
- (d) imporditava kauba aastane maksimumkogus sätestatakse otsuse nr 1/2023 asjaomases lisas.

Eespool esitatud punkti b alusel ei kohaldata asjaomaste kaupade suhtes otsuses nr 1/2023 sätestatud tollimaksude võrdlemise mehhanismi kolmandatest riikidest pärit kaupade otseimpordile Põhja-Irimaale; seepärast tuleks otsuse nr 1/2023 artiklit 7 vastavalt muuta.

Kuna seda korda kohaldatakse eriti tundlike kaupade suhtes, mille puhul on kvoodivälised tollimaksud üldiselt kõrged, tuleks otsusesse nr 1/2023 lisada täiendavad järelevalve- ja aruandlusmehhanismid tagamaks, et asjaomased kaubad ei sisene liidu siseturule. Seepärast tuleks muuta otsuse nr 1/2023 artiklit 9 ja näha ette eritingimused ettevõtjatele, kellel on lubatud importida kõnealuse otsuse asjaomases lisas loetletud kaupu. Nimetatud tingimustes on sätestatud, et kui ettevõtjad taotleavad otsuse nr 1/2023 artiklitega 9–11 ette nähtud luba ja kinnitavad oma kavatsust importida asjaomases lisas loetletud kaupu, peavad nad esitama teabe kaubakoguste kohta, mida neil on kavas aasta jooksul importida, ja Ühendkuningriigi klientide kategooria kohta, kellele kaup müüakse; need ettevõtjad, kes impordivad asjaomases lisas loetletud kaupu, peavad esitama kõnealuse teabe igal aastal. Lisaks peavad ettevõtjad, kes selliseid kaupu impordivad, esitama igal aastal tagantjärele teavet imporditud kaubakoguste kohta ja klientide kategooria kohta, kellele kaup müüdi.

Otsuse nr 1/2023 artiklit 14 muudetakse ja sellesse lisatakse veel üks aruandluskohustus. Selle muudatusega nähakse ette, et liidu esindajate taotlusel ja vähemalt korra aastas, iga aastase

kvoodiperioodi lõpus esitavad Ühendkuningriigi pädevad asutused liidu esindajatele iga loa ja kvoodi järjekorranumbri kohta teabe aastase kvoodiperioodi jooksul kasutatud koguse kohta ja selle perioodi lõpus veel saadaoleva koguse kohta ning koondteabe selliste kaupade müügi või kasutamise kohta, nimetades asjaomased ostjate kategooriad Ühendkuningriigis.

Otsuse nr 1/2023 artiklit 15 tuleks muuta, et näha ette võimalus ühiskomiteele asjaomane lisa läbi vaadata ja seda muuta ning kummagi poole kohustus teavitada teineteist viivitamata asjaomasel lisas loetletud tariifide kavandatud muudatustest.

Kavandatavale otsusele on lisatud lisa, millest saab otsuse nr 1/2023 V lisa. Selles lisas esitatakse üksikasjalik loetelu kaupadest, mille suhtes kohaldatakse eespool sätestatud korda. Kaubad on lisas loetletud Ühendkuningriigi tariifikvootide asjaomaste järjekorranumbrite alusel. Lisas esitatud tabel sisaldab iga kvoodi järjekorranumbri kohta järgmisi andmeid: asjaomased tooted (märgitud viitega vastavatele kaubakoodidele); päritoluriik; maksimaalne aastane kogus; liidu ja Ühendkuningriigi kvoodisisesed ja kvoodivälised tollimaksumäärad ning aastane kvoodiperiood. Kui ühte või mitut neist andmetest muudetakse, ilma et ühiskomitee neid muudatusi uue otsusega kinnitaks, muutub viide kõnealustele kaupadele aegunuks.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et nõukogu võtab vastu otsuse, millega „[...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Lisaks hõlmab mõiste „õigusliku toimega aktid“ akte, millel on asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel õiguslik toime. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁵.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Ühiskomitee on lepinguga, täpsemalt väljaastumislepinguga, loodud organ.

Akt, mille ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Vastavalt väljaastumislepingu artikli 166 lõikele 2 muutub kavandatav akt rahvusvahelise õiguse alusel lepinguosaliste jaoks siduvaks.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda väljaastumislepingu institutsioonilist raamistikku.

Seepärast on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

⁵ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Akt, mille ühiskomitee peaks vastu võtma ning mille ainus eesmärk ja sisu on muuta otsust nr 1/2023, on seotud Windsori raamistikuga, mis on Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 50 lõike 2 alusel sõlmitud väljaastumislepingu lahutamatu osa.

Seega on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi lepingu artikli 50 lõige 2.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi lepingu artikli 50 lõige 2 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna kavandatava aktiga muudetakse otsust nr 1/2023, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitees seoses ühiskomitee 24. märtsi 2023. aasta otsuse nr 1/2023 (milles sätestatakse Windsori raamistikku käsitlev kord) muutmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 50 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 218 lõiget 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu (edaspidi „väljaastumisleping“) nõukogu 30. jaanuari 2020. aasta otsusega (EL) 2020/135⁶ ning see jõustus 1. veebruaril 2020.
- (2) Vastavalt väljaastumislepingu artikli 166 lõikele 2 on artikli 164 lõike 1 kohaselt loodud ühiskomitee (edaspidi „ühiskomitee“) otsused liidu ja Ühendkuningriigi suhtes siduvad. Liit ja Ühendkuningriik peavad selliseid otsuseid rakendama ning neil otsustel on samad õiguslikud tagajärjed kui väljaastumislepingul.
- (3) Väljaastumislepingu artikli 182 kohaselt on Windsori raamistik⁷ kõnealuse lepingu lahutamatu osa.
- (4) Kaupade liikumise suhtes antakse ühiskomiteele Windsori raamistiku artikli 5 lõikega 2 volitused võtta vastu otsuseid, millega kehtestatakse tingimused, mille korral töötlemist ei tule pidada kaubanduslikul eesmärgil töötlemiseks, ja kriteeriumid, mille täitmise korral võib järeldada, et väljastpoolt liitu Põhja-Iirimaale toodud kauba puhul ei esine ohtu, et see kaup liiguks edaspidi liitu.
- (5) Soovitav on parandada Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitee 24. märtsi 2023. aasta ühiskomitee otsuses nr 1/2023 (milles sätestatakse Windsori raamistikku käsitlev kord) sätestatud kavade toimimist seoses Ühendkuningriigi

⁶ [ELT L 29, 31.1.2020, lk 1.](#)

⁷ Liidu ja Ühendkuningriigi poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga asutatud ühiskomitees tehtud ühisdeklaratsioon nr 1/2023, 24. märts 2023 ([ELT L 102, 17.4.2023, lk 87–87](#)).

tariifikvootide kohaldamisega kavandatud V lisas nimetatud kaupade Põhja-Iirimaale importimisel.

- (6) Ühiskomitee peaks oma järgmisel koosolekul võtma vastu väljaastumislepingu artikli 164 lõike 4 punkt e ja Windsori raamistiku artikli 5 lõike 2 kohase otsuse muuta Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepinguga loodud ühiskomitee 24. märtsi 2023. aasta ühiskomitee otsust nr 1/2023, milles sätestatakse Windsori raamistikku käsitlev kord.
- (7) On asjakohane määrata kindlaks ühiskomitees liidu nimel võetav seisukoht,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel väljaastumislepingu artikli 164 lõikega 1 moodustatud ühiskomitees, põhineb käesolevale otsusele lisatud ühiskomitee otsuse eelnõul.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*